

Жоробек Сатылганов атындагы орто мектеби

Окуу кабинетинин жөнүндө Жобо

Жалпы жобо

Бул жобо класс кабинеттердин ишин Кыргыз Республикасынын "Билим берүү жөнүндөгү" Мыйзамына, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана "Билим берүү мекемелериндеги окуу шарттарына карата гигиеналык талаптарга" ылайык түзүлгөн.

Класс кабинет - бул көргөзмө куралдары, окуу жабдуулары, эмеректер жана техникалык окуу куралдары менен жабдылган мектептин классы, анда окуучулар менен окуу, факультативдик жана класстан тышкаркы иштер жана предмет боюнча усулдук иштер жүргүзүлөт.

Окуу кабинетинин башчысы директордун буйругу менен дайындалат жана бошотулат.

1.Класска коюлган жана окуу-методикалык камсыздоосуна жалпы талаптар

1.1.Кабинет жетекчисин жана лаборантты дайындоо жөнүндө буйрук жана алардын функционалдык милдеттеринин болушу.

1.2.Кабинеттин паспорту, функционалдык максаты, жабдуулары, шаймандары, техникалык каражаттары, көрсөтмө куралдары, окуу куралдары, дидактикалык материалдар ж.б.көрсөтүлгөн болушу.

1.3.Кабинетте иштеп жатканда коопсуздук эрежелеринин болушу.

1.4.Окуучулардын классты колдонуу эрежелеринин болушу.

1.5.Окуу жылына жана келечекке класстын иш планынын болушу.

1.6.Класстагы коопсуздук чараларын жана санитардык-гигиеналык стандарттарды сактоо.

1.7.Классты жасалгалоодо эстетикалык талаптардын сакталышы:

-мейкиндикти уюштуруунун оптималдуу максатка ылайыктуулугу (мугалимдердин орду,);

- туруктуу жана алмаштырылуучу билим берүүчү маалымат стенддеринин,

фотоматериалдардын, окуу китептеринин материалдарынын ж.б. болушу (окуу бөлмөсүнүн иш планына ылайык);

1.8.Окуу бөлмөсүн окуу жабдуулары, окуу-методикалык комплекси, мектептин билим берүү программасын аткаруу үчүн зарыл болгон окуу куралдарынын комплекси менен толуктоо.

1.9.Кабинеттин профили боюнча окуу-методикалык комплексинин жана окуу-методикалык комплексинин билим берүү стандартынын жана билим берүү программасынын талаптарына шайкештиги.

1.10. Окутуунун сапатын жана окуу процессин диагностикалоо үчүн типтүү тапшырмалар, тесттер, дилбаяндар жана башка материалдар үчүн дидактикалык материалдардын топтомунун болушу (кабинеттин профилине ылайык).

1.11. Кабинеттин ишинин алкагында өзгөрүлмө программа, кошумча билим берүү программасы менен камсыз кылуу үчүн окуу куралдары менен камсыз кылуу.

2. Окуучулардын класстын базасында билим берүүгө даярдануу талаптарын пийгилдиктүү аткарышы үчүн шарттарды түзүү

2.1.Мектептин билим берүү программасына ылайык окуу куралдары, дидактикалык материалдар таратылуучу материалдар менен камсыз кылуу.

2.2.Окуучуларга минималдуу талап кылынган билим берүү мазмунун жана милдеттүү даярдык деңгээлине коюлган талаптарды көрсөтүү.

2.3.Окуучуларга билим берүү стандартынын талаптарын канааттандыруу үчүн өлчөө

- .Окуучуларга билим берүү стандартынын талаптарын канааттандыруу үчүн олчуроо каражаттарынын үлгүлөрүн көрсөтүү.
- 2.4. Окуучуларга типтүү тапшырмалар топтому, тест, эссе ж.б.у.с. билим берүү стандартынын негизги жана жогорку деңгээлдеринин талаптарынын аткарылышын диагностикалоо.
 - 2.5. Сабакта колдонуучу дидактикалык материалдар: типтүү каталарды талдоо, интеллектуалдык марафондун, олимпиадалардын, конкурстардын жыйынтыктары, окуучулардын чыгармачыл тапшырмаларды аткаруусу ж.б.
 - 2.6. Окуу бөлмөсү үчүн керектелүүчү плакат материалдары : окуучуларга билим берүү иш-аракеттерин долбоорлоо боюнча, социалдык көндүмдөрдү өркүндөтүү программасын ишке ашыруу боюнча, үй тапшырмаларын уюштуруу жана жүзөгө ашыруу боюнча, окуу-таанып-билүү иш-аракеттеринин ар кандай формаларына даярдануу боюнча сунуштар (семинар, лабораториялык иш, тестирлөө, маектешүү, экзамен ж.б.).
 - 2.7. Милдеттүү программа, факультативдик сабактар, кошумча билим берүү программасы, артта калган окуучулар, окуу үлгүлөрү, бөлмөлөрүнүн иштөө убактысы.
 - 2.8. Жеке окуу пландарынын, кеңсенин профилине ылайык алардын аткарылышынын натыйжалары жана анализдери .

3. Класстарга коюлган санитардык-гигиеналык талаптар

- 3.1. Мугалимдин столун жана окуучулардын парталарын кабинетке жайгаштыруу. Кадимки тик бурчтуу конфигурациядагы класстарда столдор эки катарга жайгаштырылып, жумушчу орундардын талап кылынган жарыктандыруусу, жуптардын (столдун) катарларынын жана дубалдардын ортосундагы боштуктар сакталат. Бул учурда аралыкты сактоо керек:
 - сырткы дубалдан биринчи катардагы партага (столго) чейин - 0,5 м кем эмес;
 - ички дубалдан үчүнчү катарга чейин - 0,5 м;
 - арткы дубалдан акыркы парталарга (столдорго) чейин - 0,65 м;
 - доскадан биринчи парталарга (столдорго) чейин - 2 м;
 - доскадан акыркы мектеп партасына чейин (стол) - 8 м ашык эмес;
 - катар аралыгында - болжол менен 6 м.

Ар бир класста, өсүү топторунун санына ылайык, жок дегенде үч башка топтун (номердин) эмеректерин коюу керек.

Гигиеналык талаптарга ылайык, каалаган катардагы биринчи жана экинчи партадагы класстардагы жумуш орундары көрүсү начар окуучуларга берилиши керек. Көзү начарлаган окуучулар терезенин жанында биринчи катардагы партада отурушу керек.

Окуу жылынын ичинде кеминде бир жолу, 1 жана 2-катарларда отурган окуучулар парта номеринин бийиктиги боюнча корреспонденциясын бузбастан алмашышат.

6 жаштагы окуучулар үчүн класстарды жабдууда, мектепке чейинки эмеректерди колдонуу сунушталат.

Тактанын бети жалпак, кемчиликсиз жана томпок болбошу керек, бүткүл аймакка тегиз боёлушу керек. Каптаманын түсү кочкул жашыл, кочкул күрөң, кара түстө болушу мүмкүн. Ачык сары бор менен кочкул-жашыл тактага жазылган текстти окуп, көчүрүп алууда визуалдык функциялардын абалы жакшырат. Палдон тактага (доскага) чейинки аралык: башталгыч класстар үчүн 75-80 см деңгээлде, 5-11-класстын окуучулары үчүн - 80-90 см керек.

3.2. Класстарды жарыктандыруу.

Класстардын , лабораториялардын, мастерскойлордун жана башка негизги жайлардын табигый жарыктандыруусу терезеден эң алыс жердеги табигый жарык коэффициентти 1,75 - 2,0% га жеткенде жетиштүү деп эсептелет.

Класстардагы жарыктын негизги агымы окуучулардын сол тарабында гана камсыздалышы керек. Машыгуу маалында жаркыраган жарык көздү сокур кылбашы керек, андыктан такта(доска) жайгашкан дубалдын жарык тешикчелерине жол берилбейт. Класстардын дубалдарына плакаттарды, стенддерди жана башкаларды туш келди илип коюу

беттердин жарык чагылышын кескин төмөндөтөт, ошондуктан бардык колдонмолорду доскага карама-каршы дубалга илип коюу керек, ошондуктан объектилердин үстүңкү чети 1,75 см жогору эмес абалда илиниши керек. Шкафтар жана башка шаймандар болмонун артык дубалына орнотулушу керек.

Биология кабинеттеринде терезелердин оптималдуу багыты түштүккө багытталат.

Класстардын жарык тешиктери дубалдардын жана эмеректердин түсү менен айкалышкан ачык түстөгү кездемеден жасалган парда менен жабылган. Колдонулбай жаткан учурда, парданы терезелердин ортосундагы дубалдарга коюлушу керек.

Жасалма жарык берүү табигый жарык сыяктуу маанилүү. Сабактардын башталышында саат 8де алгачкы эки сабакта жумуш ордун табигый жарык менен жарыктандыруу жетишсиз. Буга байланыштуу, алгачкы эки сабак үчүн жасалма жарыктандырууну күйгүзүү керек.

Күндүзгү жарыкты жана класстардын бирдей жарыктандырылышын максималдуу пайдалануу үчүн төмөнкүлөр сунушталат:

- терезе айнектеринин үстүнө боёп салбаңыз;
- гүлдөрдү терезенин текчелерине койбонуз - аларды бийиктиги 65-70 см болгон кочмө гүл кутучаларына же терезе дубалдарына илинген идиштерге салуу керек;
- терезе айнектерин жылына 2 жолу жууп, тазалоо (күзүндө жана жазында) иши жүргүзүлүшү керек.

4. Класс-кабинеттерди жасалгалоо (оңдоп, түзөө).

Класстарды жасалгалоо үчүн, чагылтуу коэффициенттери менен жалтырабаган беттерди пайдаланган материалдарды жана боёкторду колдонушат:

- потолок үчүн - 0,7-0,8;
- дубалдар үчүн - 0,5-0,6;
- пол үчүн - 0,3-0,5;

Төмөнкү боёк түстөрүн колдонуу керек:

- класстардын дубалдары үчүн - сары, ачык кызгылт, кызгылт, жашыл, көк түстөр;
- эмеректер үчүн (парта, стол, шкаф) - табигый жыгач түстө же ачык жашыл түстө;
- тактайлар үчүн - кочкул жашыл, кара күрөң;
- эшик, терезе алкактары үчүн - ак түс;

Аудиовизуалдык каражаттар аркылуу берилген билим берүү маалыматтарынын колуму.

Окуу жайларында аудиовизуалдык техникалык окуу куралдарын (АВ ТСО) колдонууда, аларды окуу процессинде үзгүлтүксүз колдонуунун узактыгы таблицага ылайык белгиленет.

Сабакта ар кандай техникалык окуу куралдарын үзгүлтүксүз колдонуунун узактыгы

Класстар	Диафильмдерди, транспаранттарды көрүүнүн узактыгы (мин.)	Фильмдерди, видеолорду көрүү узактыгы (мин.)	Билим берүү телекөрсөтүүлөрүн көрүү узактыгы (мин.)	Аудиону ойнотуу (мин.)
1-2	7 – 15	15 – 20	15	15
3-4	15 – 20	15 – 20	20	20чейин
5-7	20 – 25	20 – 25	20 – 25	
8-11	-	25 – 30	25 – 30	

5. Абанын жылуулук режими.

Класстардагы туура иштеген фрамугалардын жана желдеткичтердин аянты полдун аянтынын кеминде 1 \ 50 бөлүгүн түзүшү керек. Айнек жана желдеткичтер жылдын каалаган убагында иштеши керек.

Тыныгуу убагында окуу бөлмөлөрү желдетилип турат. Вентиляциянын узактыгы абайрайынын шарттары менен аныкталат жана желдетүү аркылуу сабактар башталганга чейин жүргүзүлөт.

Сырттагы абанын температурасы + 10 ° С жогору болгондо, желдеткичтер менен сабактарды өткөрүү максатка ылайыктуу.

Климаттык шарттарга жараша класстардагы, лабораториялардагы абанын температурасы:

Сырткы абанын температурасына жараша класстарды аягына чейин желдетүү узактыгы

Тышкы температура	Кичине тыныгууларда	Чоң тыныгууларда эфирдин
-------------------	---------------------	--------------------------

	эфирдин узактыгы (мин.)	узактыгы (мин.)
от +10° С до +6° С	4 – 10	25 – 35
от +5° С до 0° С	3 – 7	20 – 30
от 0° С до -5° С	2 – 5	15 – 25
от -5° С до -10° С	1 – 3	10 – 15
ниже -10° С	1 – 1,5	5 – 10

Сырттагы абанын температурасы + 10 ° С жогору болгондо, желдеткичтер менен сабактарды өткөрүү максатка ылайыктуу.

Климаттык шарттарга жараша класстардагы, лабораториялардагы абанын температурасы:

- адаттагы айнектери менен 18-20° С жана 19-21° С - тилкелүү айнектери менен;
- актовый залда, ырдоо жана музыка сабагы - 18-20° С;
- секция сабактары үчүн спорт залда жана бөлмөлөрдө - 15-17 ° С;
- спорт залынын чечинүүчү бөлмөсүндө - 19-23 ° С;
- китепканада - 17-21° С.

Окуу бөлмөсүндөгү абанын температурасынын вертикалдык жана горизонталдык айырмасы 2-3 ° С ден ашпашы керек.

Дене тарбия сабагы жакшы газдалган бөлмөлөрдө өткөрүлүшү керек. Ал үчүн залда сабак учурунда тышкы абанын температурасы + 5 ° С жогору болуп, алсыз шамал болуп турганда, бир же эки терезени ачуу керек. Төмөнкү температурада жана аба ылдамдыгынын жогорулашында залдар желдетилет, окуучулар жокто тыныгуу учурунда өткөрүлөт.

Бөлмөдөгү абанын температурасы 15-14 ° Сге жеткенде, залдын желдетилишин токтотуу керек. Мектептерде салыштырмалуу нымдуулук 40-60% чегинде сакталышы керек.

Машиналарда жана механизмдерде иштөө көп сандагы жылуулук менен чандын чыгышы менен байланышкан мектептин мастерскойлорунда механикалык чыгуучу желдетүү жабдылган. Абанын алмашуу курсу бир балага саатына 20 м³ кем эмес болушу керек.

Машиналар жана механизмдер санитардык стандарттардын талаптарына жооп бериши жана тиешелүү шаймандарга ээ болушу керек.

Класстарды жабдуу өзгөчөлүктөрү

1. Орус тили кабинетине талаптар

Орус тили бөлмөсү төмөнкүлөрдү камтышы керек:

- бардык жарыяланган окуу куралдары (же алардын көпчүлүгү);
- колдонмолордун учурдагы окуу китептерине шайкеш келген акыркы нускалары;
- жарыяланган окуу куралдары үчүн колдонмолору бар брошюралар (таблицаалар, граммофон пластинкалары).

Китеп фонду:

- мектеп тибиндеги сөздүктөр;
- класстан тышкаркы окуу үчүн тил жөнүндө илимий-популярдуу китептер;
- орус тили боюнча дидактикалык материалдардын жыйнагы;
- тест топтомдору;
- таркатма материал;
- сүйлөөнү өнүктүрүү сабактары үчүн иллюстрациялардын жыйындысы;
- орус тилин окутуу методикасы боюнча ири эмгектер;
- колдонулун жаткан окуу китептери боюнча методикалык көрсөтмөлөр;
- презентация үчүн көнүгүүлөрдүн, диктанттардын жана тексттердин жыйнагы;
- кабинеттин жабдуулары жана окуу куралдарын колдонуу боюнча сунуштар;

Окуу жабдууларын жайгаштыруу жана сактоо

китеп:

- белгилүү бир тартипте жайгаштырылган илимий жана методикалык адабияттар шкафта сакталат;
- китеп фондусунун аталышы келтирилген (аталыштары бар текчелер).

таркатуучу материал:

- тема боюнча бөлүштүрүлөт;

- ар бир топтом номерленет жана атайын шайманда сакталат (кутуча, папка ж.б.);
- бардык топтомдордун тизмеси бар.

таблицаалар жана перфо карталар (эстей турган создөр менен):

- таблицалар белгилүү бир ырааттуулукта жайгаштырылат жана номерленет;
- бардык таблицалардын тизмеси бар;

үн жардамчылары:

- аудиокассеталар жазуулары менен атайын кутучаларда сакталат (тик абалда);
- жазуулар конверттерге салынат (целлофан же калың кагаздан жасалган);
- аудио кассеталар ящиктерге салынат;
- үн жазуулары класс боюнча жана тема боюнча бөлүштүрүлөт, номерленет;
- бардык үн жазууларынын тизмеси менен коюлат.

экрaн сабактары:

- диафильмдер, видеолор атайын кутучаларда сакталат;
- аларда сакталган бардык кутучалар жана уячалар номерленген;
- диафильмдер, видеофильмдер белгилүү бир ырааттуулукта жайгаштырылат (класстарга бөлүнөт);
- диафильмдердин, видеолордун тизмеси бар.

Класс кабинетте эмеректер, аппаратуралар жана шаймандардын болушу:

- столдор, отургучтар;
- мугалимдердин столу - адистештирилген класстар үчүн (электр плеери, магнитофон, граммафон пластинкасы үчүн бөлмө бар) же ушул сыяктуу дизайн;
- кеңседе, жарыяланган окуу куралдарын толуктап, ушул класстын даярдык деңгээлин эске алуу менен дидактикалык материалдардын топтому (тексттик жана визуалдык) даярдалган;
- кеңседе басылып чыккан окуу куралдары менен китептердин экспозициясын жеңилдетүүчү шаймандар бар: витриналар жана китептер үчүн стенддер.

Экрандык-үн жардамчыларын пайдаланууну камсыз кылуучу аппаратуранын жана шаймандардын болушу:

- экран;
- магнитофон;
- электр ойноткуч(электропроигрыватель);
- телевизор;
- видеомагнитофон;
- окутуу программаларынын топтому менен компьютерлер

2. Математика кабинетине талаптар

Талапка ылайык, математика кабинети төмөнкүлөр менен жабдылышы керек:

- класстык доска;
- окуучулардын жумуш орундары үчүн ылайыкташтырылган эмеректер жана шаймандар;
- мугалимдин столу;
- ушул кеңседе иштеген класстардын программасына ылайык, өнөр жай тарабынан чыгарылган окуу жабдууларынын жыйындысы;
- билимин текшерүү жана окуучулардын өз алдынча иштерин уюштуруу боюнча тапшырмалары бар дидактикалык материалдардын жана карталардын жыйындысы;
- контролдоо иштерин жүргүзүү боюнча тапшырмалар;
- ТСО жана аларды пайдалануу үчүн шаймандардын топтому;
- тема боюнча китепкана жана ал үчүн библиографиялык файл;
- окуу куралдарынын жыйындысы;
- окуучулар тарабынан жүргүзүлгөн мыкты жазуу жүзүндөгү тесттердин жана экзамендердин жыйындысы;
- кеңседеги окуу жабдыктарынын жана ТСОнун инвентаризациясы;
- кеңседе иштөөдөгү коопсуздук эрежелери;
- окуу болмосүн пайдалануу эрежелери;
- окуу жылына карата класстын иш планы (жана келечеги).

3. Чет тил кабинетинин жабдуулары боюнча талаптар

Чет тил кабинети көбүнчө 10-15 жумушчу орунга ылайыкташтырылат (классты эки топко бөлүүнү эске алуу менен). Чет тил болмосу төмөнкү жабдууларды камтыйт:

- мугалимдердин столу;
 - проекциялоочу шаймандар үчүн стенд;
 - магнитофон жана бурулуучу стол үчүн стенд;
 - көргөзмө куралдарын сактоочу секциялык шкафттар жана ТСО;
 - лингвафондун кабыл алуу жондоолору;
- Тизмеде көрсөтүлгөн жабдуулардан тышкары, чет тил кабинети төмөнкүлөр менен жабдылган:
- бардык класстар үчүн окуу жабдыктарынын "Үлгү тизмелерине" ылайык окуу-методикалык топтомдор жана башка окуу куралдары, сүйлөө жана окуу темалары;
 - окуу көргөзмө куралдарын окуу процессине киргизүү үчүн керектүү шаймандардын жыйындысы;
 - мугалим жана окуучулар үчүн окуу куралдарынын комплекси, сөздүктөр жана маалымдамалар;
 - мугалимдердин сабакка даярдануу картотекасы, окуу жабдыктарынын жана окуу-методикалык куралдарынын картотекалары, окуучулардын өз алдынча иштерин уюштуруу, тесттер ж.б.
 - колдонмолорду оңдоо жана өндүрүү үчүн шаймандар жана материалдар;
 - экспозициялык материалдарды жана окуу куралдарын сактоо, көрсөтүү жана көргөзмөгө коюу үчүн атайын оргтехника;

Кылдаттык менен тандалган китеп фонду, анын ичинде окуучулар үчүн адабияттар (класстан тышкаркы окуу китептери, чет тилдеги гезиттер, сөздүктөр, грамматика, лексика боюнча маалымдамалар) жана мугалимдер (атайын методикалык адабияттар, ошондой эле психология, окуу куралдарынын дидактикасы) . Чет тил кабинетиндеги бардык окуу куралдары, окуу жабдыктары педагогикалык эргономиканын талаптарына ылайык тутумдаштырылып, сакталууга тийиш.

Кабинетте болгон бардык жабдуулар атайын инвентарлар китебинде берилген инвентаризация номери менен жазылышы керек.

Окуу куралдары жана шаймандар программанын бөлүмү жана класс боюнча жайгаштырылат жана сакталат. Демонстрациялар жана таратуу материалдары өзүнчө сакталат. Окуу китептери, класстан тышкаркы окуу үчүн китептер кеңсенин арткы дубалында жайгашкан шкафтарда сакталат. Мугалим столундагы шкафта мугалим үчүн маалымдама жана методикалык адабияттар, сөздүктөр, картотекалар жайгаштырылган.

Аудиовизуалдык окуу куралын сактоо үчүн атайын шаймандар талап кылынат. Жазууларды пластик конверттерде тигинен турган абалда сактоо керек. Магниттик жазуулар шкафтын текчелериндеги үкөктөрдө, ошондой эле тик абалда жана диафильмдер уячалары бар атайын кутучаларда сакталат.

Бардык колдонмолор темалар жана класстар боюнча тутумдаштырылган, номерленген.

Окутуучунун өзүнө керектүү колдонмону тез, оңой таап алышы үчүн колдонмонун ар бир түрүнө тизме түзүлөт, анда теманын аталышы, классы, колдонмонун аталышы, анын номери көрсөтүлөт. Бардык колдонмолор картотекаларга киргизилген (оозеки кеп темалары боюнча, класстар боюнча) жана кеңседе бар окуу куралдарынын жалпы каталогуна.

Столдор такгайдын астына же кеңсенин каптал дубалынын боюна трибуналардын астына коюлган атайын кутучаларда сакталат.

4. Тарых кабинетине коюлган талаптар

Мектептеги тарых кабинетинин жабдуулары үч негизги бөлүктөн турат:

- атайын эмеректер жана шаймандар;
- техникалык жабдуу;

- окуу куралдары;
- Кабинетке төмөнкүлөр кириши керек:
- 1. пландуу көргөзмө куралдары:
- дубал тарыхый карталар;
- демонстрациялык сүрөттөр жана таблицалар;
- таратылуучу көрсөтмө куралдар;
- тиркемелер;
- 2. көлөмдүү көрсөтмө куралдары:
- моделдер;
- макеттер;
- Аларды өндүрүү жана окуу процессинде колдонуу боюнча билим берүү терминдеринде өтө пайдалуу.
- Кабинетте төмөнкүлөр болушу керек:
- музыка китепканасы;
- видеолор;
- Кабинеттин өзгөчө бөлүгү дидактикалык таратылуучу материалдар:
- конструктивдүү жоопторду алуу үчүн карталар;
- тест карталары;
- программаланган материалдар;
- 5. География кабинетине талаптар**
- География кабинетин төмөнкүлөр менен жабдылышы керек.
- 1. эмерек, жумушка керектүү буюмдар, ТШО, жумушчу столдор;
- 2. атайын окуу куралдары:
- моделдер;
- аспаптар(прибор);
- жыйнактар(коллекция);
- гербарийлер;
- макеттер;
- карталар;
- сүрөттөр;
- таблицалар;
- 3. көргөзмө материалдар:
- ички жана эл аралык турмуштагы окуяларды чагылдырган;
- окуучулардын окуу-тарбия ишинин ыкмаларын өздөштүрүүнү уюштуруу;
- өзүнүн жашаган айылын изилдөө үчүн бурчу;
- 4. адабият:
- маалымдама;
- популярдуу илим;
- окуу китептери;
- илимий-методикалык колдонмолор;
- окуучулардын практикалык жана өз алдынча ишинин үлгүлөрү;
- олимпиадалык тапшырмалардын жыйнагы ж.б.
- 5. Системалаштырылган окутуу каражаттары аркылуу:
- а. түрү боюнча (карта, сүрөт, таблица);
- б. класстар боюнча.
- 6. Таратылуучу материалдар:
- жеке, топтук жана фронталдык өз алдынча тарбия иштерин уюштуруу үчүн;
- өркүндөтүлгөн тапшырмаларды даярдоо;
- окуучулардын билимин жана жондөмүн текшерүү үчүн тапшырма карталары;
- атластар;
- минералдардын жана тоо тектердин коллекциялары;
- гербарийлер ж.б.

География кабинети санитардык-гигиеналык шарттарга, эстетикалык жана техникалык талаптарга жооп бериши керек.

6. Физика жана астрономия кабинетине талаптар

Физика класс-кабинетинин талаптары

- 6.1. Кабинетте лабораториялык столдор жана отургучтар, көрсөтмө стол, лабораториялык жана практикалык иштер үчүн окуу жабдыктарын сактоочу шкафтар орнотулган. Көрсөтүүчү жабдууларды сактоо үчүн лабораторияда шкафтар (стеллаждар) орнотулган.
- 6.2. Кабинеттеги эмеректердин жайгашуусу өтмөктөрдүн оптималдуу туурасын, доскадан столдун биринчи жана акыркы катарына чейинки оптималдуу аралыкты камсыз кылышы керек.
- 6.3. Кабинетте таңгак жана дары-дармектердин топтому, окуучулардын коопсуздугунун эрежелери боюнча көрсөтмөлөрү, аптечка менен камсыздалат.
- 6.4. Окуучулардын сол жагына табигый жарык түшүп турушу керек, столдун деңгээлиндеги эң төмөнкү жалпы жасалма жарык, люминесценттик лампалар менен кеминде 300 люкс болушу керек.
- 6.5. Физика кабинети кооптуулугу жогорулаган жайлардын тобуна кирет. Окуучулардын столуна 42 В жана 110 В туруктуу токтон жогору чыңалууларды колдонбоуз. Кубаттуулугу 42 В жана 110 В туруктуу токтон жогору болгон шкафтын электр жабдуулары жерге туташтыруу керек.
- 6.6. Өрт коопсуздугун камсыз кылуу үчүн физика кабинеттери өрткө каршы шаймандар менен толукталды: кум салынган куту, коюу таар, көмүр кычкыл газы же порошок менен өрт өчүргүч.
- 6.7. Тизмеде көрсөтүлгөн химиялык реактивдер лабораторияда жабык шкафта кулгунун астында, суюк реагенттер - жука, катуу - айнек идиштерде жер тыгып салынган калың дубал идиштерде сакталат. Ар бир идишке так белгилер коюлган.
- 6.8. Окуучулардын физика кабинетинде жана лаборантта болушуна мугалимдин катышуусунда гана уруксат берилет.

Физика кабинетинин жабдуулары

Физика кабинети менен келген жабдуулар физиканы негизги деңгээлде окуган класстар үчүн физикалык көрсөтмөлөрдүн эки түрүн камсыз кылышы керек:

- демонстрациялык эксперимент (мындай эксперименттерди жүргүзүү үчүн жабдуулар бир класста бир комплекттин ченинде аныкталат жана мугалимдин пайдалануусуна арналган);
- жаратылыш таануу сабактарын окутуунун заманбап усулдарынын көз карашынан алганда сөзсүз артыкчылыкка ээ болгон студенттердин фронталдык эксперименти. Мындай тажрыйбаларды өткөрүү үчүн аспаптар жана шаймандар эки окуучуга бир топтомдон сатылып алынат;

Мурдатан бери мектеп физикасы боюнча билим берүүнүн эң кызыктуу бөлүмдөрүнүн бири болуп келген физика семинарынын иши үчүн жабдыктар, тилекке каршы, физиканы терең жана терең үйрөнгөн мектептерде жана класстарда гана берилет.

Физикалык кабинет үчүн жабдуулардын топтому төмөнкү пункттардан турат:

1. Физика боюнча окуу-методикалык адабияттар (окуу китептери, көйгөйлүү китептер, дидактикалык материалдар, маалымдамалар).
2. Астрономия боюнча окуу-методикалык адабияттар.
3. Техникалык окуу куралдары:
 - жеке компьютер;
 - сыналгы (телевизор);
4. Көрсөтмө эксперименттер:
 - жалпы максатта;
 - механика боюнча;
 - молекулярдык физикада;
 - электр энергиясы үчүн;
 - оптика;
 - кванттык физика боюнча;
5. Компьютердик олчоо тутуму.
6. Лабораториялык материалдар, материалдар, айнек идиштер, шаймандар.

7. Статикалык, динамикалык, демо жана таратуучу моделдер.

8. Басылып чыккан окуу куралдары:

- таблицалар;
- плакаттар;
- таратылуучу материалдар.

9. Экрандагы аудио аспаптар:

- проектордун транспаранттары;
- диапозитивдер;
- диафильмдер;
- видеотасмалар;

10. Компьютердик программалар.

Физика кабинетиндеги астрономиялык бурчка шаймандар

Астрономиялык бурчта томөнкүдөй окуу куралдары болушу керек:

- асман телолорун байкоочу оптикалык приборлор (теодолиттер, телескоптор, дүрбүлөр);
- асман телолорунун көрүнүшүн жана алардын кыймылын көрсөтүү үчүн моделдер (глобустар, теллурия, планеталар системасынын моделдери ж.б.);
- демонстрацияланган басмаканалар (жылдыздуу асман, ай карталары, столдор, портреттер);
- жеке сабактар үчүн басмакана каражаттары (окуучунун жылдыздуу асмандын схемаларынын картасы, жылдыз атластары, астрономиялык календарлар ж.б.);
- экран жардамы (транспаранттар, диафильмдер, тасмалар);

7. Химия кабинетине талаптар

Химия бөлмөсүндө үч негизги жабдуу бар:

1. Окуу жабдуулары.
2. Эмерек жана жабдуулар.
3. Окуу процессин илимий уюштуруу жана аны башкаруу үчүн атайын каражаттар.

Окуу жабдыктары:

1. Табигый окуу куралдары:

- минералдардын коллекциялары;
- химиялык өнөр жай продукцияларынын коллекциялары;
- минералдардын коллекциялары;
- жер семирткичтерди чогултуу ж.б.

2. Эмерек жана жабдуулары:

- демонстрациялык;
- лабораториялык;

4. Көрсөтмө куралдары:

- модели строения атомов, веществ;
- макеты производственных объектов;

5. Көрсөтүлгөн басма каражаттары:

- таблицалар: Менделеев, эригичтик, чыңалуу катарлары, темалар боюнча таблицалар;
- дидактикалык материал;
- химия илимпоздорунун портреттери ж.б.

6. Аудиовизуалдык окуу куралдары:

- диапозитивдер;
- баннерлер;
- экипроекция үчүн материалдар;
- диафильм, видео тасмалар ж.б.

7. Жалпы лабораториялык жабдыктар:

- лабораториялык химиялык айнек идиштер;
- химиялык реагенттердин жана материалдардын топтомдору;
- лабораториялык приборлор жана шаймандар.

Химия бөлмөсү үчүн адистештирилген эмеректер жана аксессуарлар:

1. Мугалимдин жумуш орду:

- көрсөтмө стол;

класстык доска жана магниттик доска;

экран;

2. Окуучунун жумуш орду;

3. Лабораториялык стол

4. Шкаф

5. Лабораториялык сейф.

Окуу процессин илимий уюштуруунун жана аларды башкаруунун атайын куралдары:

Карта индекстери:

- контролдук иштер;

- окуу жабдууларын сабакка даярдоо;

- окуу жабдууларын эсепке алуу;

- жеке тапшырмалар ж.б.

6. Мугалимдерди сабактарга даярдоо үчүн илимий-методикалык адабияттар.

8. Биология кабинетине талаптар

Биология бөлмөсүнүн жабдууларынын үч негизги бөлүгү бар:

1. Окуу жабдуулары.

2. Эмерек жана жабдуулар.

3. Окуу процессин илимий уюштуруу жана аны башкаруу үчүн атайын каражаттар.

Мектептин биология курсунун өзгөчөлүктөрүнө таянып, бир топ топторго бөлүүгө мүмкүн болгон окуу жабдуулары негизги кеңсе жабдуулары деп эсептелет.

1. Табигый объектилер:

- тирүү өсүмдүктөр жана жаныбарлар (жашоо аянты);

- туруктуу жаратылыш объектилерин (гербарийлер, нымдуу препараттар, коллекциялар, тулпарлар(чучела), скелеттер ж.б.);

- приборлор

2. Табигый объектилердин сүрөттөрү:

- муляждар;

- моделдер;

- басмаканалар (таблицаалар, карталар, дидактикалык материалдар, портреттер ж.б.);

- аудиовизуалдык окуу куралдары (эпопроекция үчүн материалдар, баннерлер, диафильмдер, фильмдер жана видео тасмалар).

3. Жалпы лабораториялык жабдыктар:

- жалпы багыттагы шаймандар (микроскоптор, лупалар ж.б.);

- эксперименттер үчүн аксессуарлар (айнек идиштер, стенддер, кесүүчү ийнелер, микроскоп жана каптоочу айнектер ж.б.);

- реактивдер жана материалдар.

4. Экскурсиялык шаймандар.

5. Мектеп аянтында иштөө үчүн айыл чарба шаймандары.

6. Техникалык окуу куралдары (ТСО).

7. Жана аны жаратылыш бурчу үчүн жабдуу.

Биология кабинетиндеги эмеректерге жана шаймандарга талап төмөнкүдөй:

1. Окуучулар жана мугалимдер үчүн эмеректер, биринчи кезекте, функционалдык, техникалык, эргономикалык жана эстетикалык талаптарга, ошондой эле санитардык-гигиеналык талаптарга жооп бериши керек.

2. Биология кабинети үчүн адистештирилген эмеректер жана шаймандар төмөнкүлөрдү камтыйт:

мугалимдин иштеген жери:

- көрсөтмө стол;

- доска;

- магниттик такта(доска);

- экран;

3. окуучунун жумушчу орду: горизонталдуу капкагы бар лабораториялык стол;

4. ТСОну орнотуу жана жылдыруу үчүн шаймандар;

5. Көп максаттуу секциялык шкафтар;

9. Информатика кабинетине талаптар

Информатика кабинети табигый жарыкка ээ болушу керек. Шкафтын орду терезелер түндүккө же түндүк-чыгышка багытталгандай кылып тандалган.

Информатика бөлүмүнүн аянты кеминде бир жумушчу орун үчүн 6 чарчы метрдин негизинде эсептелет, бөлмөнүн бийиктиги кеминде 4 м.

Эгерде кенседе 10дон ашык ЖК болсо, 18 чарчы метрден кем эмес лабораториялык аянтка ээ болушу керек.

Лабораторияда төмөнкүлөр болушу керек:

- жер астындагы же капталындагы аба соргуч менен радио чогултуу столу;
 - иш столу;
 - жабдууларды жана шаймандарды сактоочу шкаф жана текчелер;
- Электр менен камсыздоо жана локалдык тармак кабели жеке компютери бар столдорго берилет, электр коопсуздугун камсыз кылат.

Поднимга мугалимдин столу жана ЖК орнотулат.

окуучулардын бир жумушчу столунун узундугу кеминде 70 см болушу керек, туурасы статикалык стресстен арылтуу үчүн дептердин жайгашуусу жана ийин, билектердин колдоосу үчүн клавиатуранын алдында 30 см аралыкты камсыз кылышы керек. Мониторду орнотуу үчүн столдун бети горизонталдуу, ал эми клавиатура жайгашкан бети жантайыңкы болушу керек (жантайуу бурчу 12-15°).

Столдун четинин видеомонитордун артында отурган четине жана полдун үстүндөгү отургучка караган бийиктиги окуучунун боюна ылайык келиши керек:

Окуучунун бою (см)	Полдон бийиктик: стол кем эмес (см)	Полдон бийиктик: бутгун боштугу кем эмес (см)	Полдон бийиктик: отургуч кем эмес (см)
145 – 160	64	53	38
161 – 175	70	59	42
> 175	76	65	46

Столдун астындагы бут турган жер туурасы кеминде 500 мм, тереңдиги кеминде 450 мм болушу керек.

Эгерде сиздин үстөлүңүздө окуучунун боюна туура келбеген бийик стол орнотулса, анда бийиктиги боюнча жөнгө салынуучу бут таянычын колдонуңуз.

Информатика кабинетин кош столдор менен жабдууга жол берилет.

Информатика кабинети жарым-жумшак отургуч жана бийиктиги ар башкача болуп, профилдүү арка менен отургучтар менен жабдылышы керек, ошондой эле отургучтун арты менен $\pm 180^\circ$ аралыгында айланып турушу керек.

Компьютер жана ВДТ менен жумуш орундарын жайгаштыруу үч варианттан турат:

- периметрдин айланасында;
- 1-3 катарда,
- борбордук.

Жеке компьютер менен жумушчу станцияларды жайгаштыруунун эң жакшы варианты периметри болуп саналат.

Жумуш орундарынын периметри боюнча төмөнкү аралыктар белгиленет:

а. кабинеттин туурасы боюнча:

- терезе тешиктери жана столдор менен дубалдын аралыгы 0,8 м кем болбошу керек;
 - терезе тешиктеринин каршысындагы дубал менен ЖК менен столдордун аралыгы кеминде 0,1 м, айрым учурларда, колдонулган видео терминалдарга жараша, столдорду түз эле дубалга каршы орнотууга болот;
- кабинеттин узундугу боюнча:
- персоналдык компьютер менен кош парталар бузулбай жайгаштырылышы керек;
 - бирдиктүү столдор боштук менен жайгаштырылышы керек, ал эми парталардын ортосундагы аралык кенсенин аянты жана окуучулардын жумуш орундарынын саны менен аныкталат.
- Компютери бар жумушчу станциялардын саны аз болгондуктан, алардын терезе тешиктерине карама-каршы коюлган дубалга жайгаштырылышына артыкчылык берилиши керек.

Парталардын периметри менен ЖК жайгаштырылганда, кеңсе окуучу санына жараша компьютерсиз иштөө үчүн отургучтары бар парталар менен кошумча жабдылышы керек. ЖК менен иштөө орундарынын санына жараша окуучулардын парталары бир же эки катарга жайгаштырылышы мүмкүн. Окуучулардын кош столун туташтырууга жол берилбейт (катарлардын аралыгы кеминде 0,5 м болушу керек).

ЖК же ВДТ орнотулган столдорду катар-катар тизин жатканда, ар бир столдо видеомонитордун арткы бети караган тарапта коргоочу экран болушу керек.

Компьютер менен бирдиктүү парталарды бир, эки жана үч катар жайгаштыруу менен, төмөнкү аралыктарды сактоо керек:

а. кабинеттин узундугу боюнча:

- жумушчу столдордун ар бир катарындагы аралык 1 мден кем болбошу керек;
- акыркы жумушчу столдор менен дубалдын аралыгы 0,8 м кем эмес;
- эшик акыркы столдордо турганда, алардын ортосу менен акыркы дубалдын аралыгы кеминде 1,2 м болушу керек;

б. кабинеттин туурасы боюнча:

- терезе тешиктери бар дубалдын жана ЖК менен парталардын биринчи катарынын ортосундагы аралык 0,8-1,1 м чейин болушу керек;
- үчүнчү (терезе тешиктеринен) катар парталар менен дубалдын аралыгы 0,8 - 0,9 м; ЖК үстөлдөрүнүн борбордук жайгашуусу менен, эки катар столдор кеңсенин так ортосунда тыныгуусуз жайгаштырылат. Видео мониторлордун экрандары карама-каршы багытта турат. Мониторлордун аркасы менен ЖКлар бири-бирине карама-каршы коюлушу мүмкүн. Бир видеомонитордун экинчисинин экранына чейинки аралык кеминде 2 м, ал эми видео мониторлордун каптал беттеринин ортосундагы аралык кеминде 1,2 м болушу керек. Информатика кабинетинин кире беришинде окуучулардын портфели жана сумкалары үчүн шкафтар менен камсыз кылуу керек.

Информатика кабинетинин жабдууларынын курамы:

- ЖК менен кош парта;
- Персоналдык компьютери бар мугалим партасы;
- Принтер үчүн подставка;
- Телекөрсөтүү(телевизор)
- Дубал шкаф;
- Такта (доска)
- Орт өчүргүчтөр;
- Сигнализация;
- Электр калкан;
- Парда;
- Кол жуугуч;

10. Спорт залга коюлуучу талаптар

Спорт залдарынын аянттары 9x18 м, 12x24 м, 18x30 м бийиктиктиги кеминде 6 м кабыл алынган.

Спорт залдарында төмөнкүлөр камтылышы керек:

- спорт залынын аймагына жараша аянты 16-32 чарчы метрди түзгөн снаряд;
 - ар бири 10,5 чарчы метр аянтты ээлеген балдар жана кыздар үчүн кийинүү бөлмөлөрү;
- Дене тарбия жана спорт максаттары үчүн жайлардын курамына машыгуу шаймандары менен жабдылган бөлмө (зона) кириши керек.

Атайын шаймандар:

- аркан жана устундарга чыгуу;
- аркан тартыш;
- гимнастикалык дубалдар жана отургучтар;
- гимнастикалык аппарат ("козел", параллель штангалар, шакектер, бум, гимнастикалык устун);
- көпүрөлөр жана спорт килеми;
- спорттук шаймандар (голтурулган топтор, ыргытылган топтор, желектер, гимнастикалык жана эстафеталык таяктар, секирүүчү аркан, волейбол, баскетбол, футбол үчүн үйлөмө топтор);

дыжа жана лыжа таякчаларын сактоочу пирамидалар;

спорт шаймандарын сактоо үчүн текчелер жана тумбочкалар;

Спорт залынын жайларын жасалгалоо инструктордун буйруктарынын жакшы угулушуна кепилдик берини керек.

11. Башталгыч класстын бөлмөсүнө коюлган талантар

Бардык сабактар боюнча башталгыч класстарга окутуу керектүү окуу шаймандарын топтогон класстарда жүргүзүлүшү керек.

Башталгыч класстар үчүн окуу жабдуулары төмөнкү компоненттерден турат:

- сабактарды уюштуруу, колдонмолорду сактоо жана көрсөтүү (экспозиция) үчүн керектүү эмеректердин, аппаратуралардын, шаймандардын жыйындысы;
- окуу жабдууларынын топтому (сүрөттөр, таблицалар, табигый объектилер жана алардын моделлери, макеттер, таратылуучу материалдар);
- аудиовизуалдык окуу куралдары (тасмалар, кинофрагменттер), проектор үчүн транспарант жана окуу сабактары, музыка жана дене тарбия үчүн фоно-рестоматика;
- окуучулар, мугалимдер жана ата-энелер тарабынан үйдөн жасалган окуу жабдыктары.

Класстын макети

1-3 класстардын бөлмөлөрүндө алдыңкы дубал такта, бир нече бөлмөлөрдө - экран, электр тогу бар калкан жана телевизордук антенна менен жабдылган. Бир канат жумшак болоттон жасалган шейшеп менен капталган жана ак боёк менен сырдалган, бул аны магниттик такта жана экран катары колдонууга мүмкүндүк берет. Калган эшиктер эки жагына жазуу үчүн колдонууга мүмкүндүк берген материалдар менен капталган.

Тактанын кутучасы ак түскө, жазуу бети кочкул жашылга боёлгон; тактанын бир бөлүгү жазуу үчүн ачык сары сызыктар менен капталган. Таблицанын иллиниши үчүн тиркемелер, сүрөттөрдөн репродукциялар, карталар тактанын жогорку четине бекитилген. Тактанын астына сабакка даярдалган жардам каражаттарынын кутучалары, тиркемелери жана чийме аксессуарлары салынган кутучалар, ошондой эле карандаш жана губка салынган кутуча коюлган.

Арткы жана каптал дубалдары тегиздик куралдарын бекитүү жана окуучулардын эмгектери (табак, тешик жана башка стенддер менен текчелер), окуу куралдары, оюнчуктар жана окуучулардын кол өнөрчүлүгүн көрсөтүү үчүн беттер менен жабдылган. Арткы дубалга электр розеткалары орнотулган. Арткы дубалга бир же эки сактоочу шкаф бар. Шкафтардын биринде окуу китептеринин, методикалык адабияттардын, диафильмдердин топтому бар. Башка кабинетте табигый тарыхтагы тажрыйбалар үчүн жабдууларды, таркатма материалдарды, гербарийлерди, коллекцияларды, моделдерди жайгаштыра аласыз. Шкафтын жанына жашыл бурчун жайгаштырсаңыз болот.

Техникалык окуу куралдары менен жабдылган класстын арткы дубалында ТСО үчүн троллейбус орнотулуи, сабак үчүн даярдалган диафильмдер сакталат.

Мугалимдин жумуш орду тактадан кеминде 80 см алыстыкта жайгашкан. Окуучулардын жумушчу орундарын тактадан кеминде 2,4 м алыстыкта жайгаштыруу жана терезелер менен окуучулардын партасынын ортосунда, парталардын катарларынын ортосунда жана окуучулардын столдору менен каптал дубалдын ортосунда кеминде 60см болушу керек. Окуучулардын арткы дубалдагы жумуш орундары шкафтардан 50 см кем эмес огмо жол менен бөлүнүшү керек.

Кабинетте балдардын мыкты кол өнөрчүлүгүн көрсөтүүчү шаймандар болушу керек.

Планишеттерде кагаз, картон же кездеме менен иштөө шаймандарынын топтомдорун көрсөтсөнүз болот, бул шаймандар менен иштөө эрежелерин, жумушчу адамдын эрежелерин, эмгек жөнүндөгү макал-лакаптарды, окуучулардын ата-энелеринин иштери жөнү менен балдарга арналган китептердин, балдардын колунан жасалган балдар үчүн плакаттарды түзсөнүз болот.